

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM4013 ÖSSZEHASONLÍTÓ IRODALOM 2 (magyar nyelven)							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil Berszán István egyetemi tanár							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Berki Tímea							
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	4	2.6 Az értékelés módja	Vi zs ga	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DF
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					11
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					13
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	42				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> A II. év 1. félévében tartott Összehasonlító irodalom (LLM3010) előadás előzetes felvétele a tanulmányi szerződésbe
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none">

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, alkalmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, alkalmilag vetítő, laptop, hangszórók

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C.1.1. A fogalmak meghatározása, a komparatistikai szaknyelv jellegzetességeinek felismerése és példázása; a humántudományok interdiszciplináris elemzési módszereinek ismerete.</p> <p>C.1.2. A világ- és összehasonlító irodalom változásainak és a központi témáinak meghatározása és leírása.</p> <p>C1.3. Az irodalomelmélet és a komparatistika fogalmainak alkalmazása a kutatásban és az irodalmi/kulturális jelenségek viszonylatában. Az irodalmi diskurzus kapcsolata a kulturális diskurzussal általában, valamint a tudományossal</p> <p>C.1.5. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás egy összehasonlító irodalmi témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.</p>
Általános kompetenciák	<p>CT.1. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás egy összehasonlító irodalmi, irodalomelméleti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.</p> <p>CT.2. Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az ökokritika bevezetése az összehasonlító irodalmi stúdiumokba
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> ember és környezet, kultúra és környezet kapcsolatának kritikai újragondolása a természet és a természethez aló viszony irodalmi reprezentációjának vizsgálata ismerkedés az ökokritika változatainak irodalomtudományi és kultúratudományi fejleményeivel

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A komparatív stúdiumok egy új paradigmája: az ökokritika	Fogalom-tisztázó magyarázat és a fogalmak, elméleti koncepciók demonstratív olvasástechnikai alkalmazása.	
2. Objektívizmus és konstruktívizmus egyensúlya az ökokritikában		
3. Cyborg-elmélet (Donna Haraway) és kikényszerített konstrukcionizmus (Katherine Hyles)		
4. A természet mint autonóm hatalom, illetve aktív cselekvő és mint kulturális konstrukció (Christa Grewe Volpp)		
5. Ökológia és ökokritika (Greg Garrard)		
6. Strukturális metaforák az ökokritikai diskurzusban		
7. Ökokritikai álláspontok 1: bőségszarú-elv, környezettudatosság, mélyökológia		
8. Ökológiai álláspontok 2: ökofeminizmus, szociális ökológia, heideggeri filozófia		
9. „Mégis csak föld van itt alul, mindenek ellenére föld” (Nemes Nagy Ágnes költészetének ökokritikai olvasata)		
10. Kapcsolatteremtési kísérletek a nem-emberi környezettel		
11. A környezetetika problémái (Thomas Claviez)		
12. A Másik reprezentáció: a fenséges módosított fogalma és a „lenni hagyni”		
13. Terepkönyv és ökológia		
14. Az ökokritika jövőjéről		
Könyvészet: Greg Garrard: <i>Ecocriticism. The New Critical Idiom</i> . Routledge, London – New York, 2004.		

Timothy Clark: *The Cambridge Introduction to Literature and the Environment*. Cambridge University Press, New York, 2011.

Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in literary and cultural studies: defining the subject of ecocriticism – an introduction*. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 9-24.

Louise Westling: *Literature, the environment, and the question of the posthuman*. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 25-48.

Hubert Zapf: *The state of ecocriticism and the function of literature as cultural ecology*. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 49-70.

Christa Grewe-Volpp: *Nature “out there” and as “a social player”*: some basic consequences for a literary ecocritical analysis. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 71-86.

Thomas Claviez: *Ecology as moral stand(s): environmental ethics, Western moral philosophy, and the problem of the Other*. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 435-454.

Berszán István: „Mégiscsak föld van itt alul, mindenek ellenére föld”. *Alföld*, 2017/11. 81–97.

Berszán István: *Műfaji dimenziók versus irodalmi kísérletek. A pásztorköltészet műfaji vetületei az ökokritikában*. In szerk. Szávai Dorottya és Z. Varga Zoltán: *Műfaj és komparatiztika. A műfajfogalom esélyei és kihívásai az ezredfordulón*. Gondolat, Budapest, 2017. 436–450.

Ajánlott irodalom:

Robin Eckersley: *Az ököcentrikus gondolkodás magyarázata és védelme*. In szerk. Scheiring Gábor, Jávor Benedek: *Oikosz és Polisz. Zöld politikai szöveggyűjtemény*, L’Harmattan, Bp. 2009.298–330.

Holmes Rolston III: *A környezeti etika időszerű kérdései*. In szerk. Lányi András, Jávor Benedek: *Környezet és etika. Szöveggyűjtemény*. L’Harmattan, Bp. 2005. 85–111.

8.2 Szeminárium

<p>1-2. Ökokritika és irodalomtudomány. Bevezetés Robert Kern, <i>Betűk a Jupiteren</i>, http://www.epa.hu/01300/01348/00038/05_08_12.html és http://aszem.info/2017/05/oko-fogalomtar/</p> <p>3. Interdiszciplinaritás és táj – Petőfi Sándor, <i>A Tisza</i> Hódossy Annamária, <i>Az ökokritika interdiszciplináris retorikája és A Tisza újraolvasása</i>, http://acta.bibl.u-szeged.hu/56997/1/hist_litt_hung_033_ujfolyam_003_111-132.pdf</p> <p>4. Táj-kép-festés. Petőfi Sándor, <i>Szeptember végén</i> W. J. T. Mitchell, <i>Imperial Landscape</i> Fogarasi György, <i>A „festői”: tájleírás és tájkertészet a 18. században</i> http://aszem.info/2018/12/a-festoi-tajleiras-es-tajkertesz-et-a-18-szazadban/ Ajánlott: <i>Labádi Gergely: A természet könyvét olvasni. A megértés metaforái a 18–19. század fordulóján. *Korall*(12), 43. szám, 82–106. (2011)</i></p> <p>5. Czóbel Minka, <i>Pókhálók</i> – önálló értelmezésre</p> <p>6. Táj kultúra</p>	<p>Didaktikai módszerek</p> <p>Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegeértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita</p>	<p>Megjegyzések</p>
--	--	---------------------

<p>Thury Zoltán, <i>Emberhalál</i> Fekete Albert – Jámbor Imre, <i>Nemesi szellemiség és tájkultúra a 17-19. században Erdélyben</i>, http://www.transsylvaniaonstra.eu/tjournal/hu/article/306</p> <p>7. Oravec Imre, <i>Téli erdő, Télutó, Erdő 1-4., Tűz, Reggel = O.I., A megfelelő nap</i> Szerb Antal, <i>Természet vagy táj</i>, http://epa.oszk.hu/00000/00022/00657/21067.htm</p> <p>8. Nemes Nagy Ágnes, <i>Tanulni kell, Között, Paradicsomkert</i> Berszán István, „<i>Mégiscsak föld van itt alul, mindenk ellenére föld</i>”, <i>Alföld</i>, 2017/11. 81–97.</p> <p>9. Kafka Margit, <i>Az asszony ügye</i> Olga Tokarczuk, <i>Hajtsd ekédet a holtak csontjain át</i> – önálló értelmezésre Val Plumwood, <i>Feminizmus és ökofeminizmus</i>. https://ligetmuhely.com/liget/feminizmus-okofeminizmus/</p> <p>10. Körösi Zoltán, <i>Tavaszi</i> – önálló értelmezésre</p> <p>11. Poszthumanizmus I. Csáth Géza, <i>A kutya</i> Dr. Nemes László, <i>A társállat halála. Gondolatok Beregi Tamás, Egyszer egy kutya regényéről</i> = <i>Kharon</i> 2023/1., https://kharon.hu/docu/2023-1_nemes-tarsallat.pdf Ajánlott: Rosi Braidotti, <i>A poszthumán tudományok felé</i> = <i>Helikon</i> 2018/4, 435–451. Online: https://epa.oszk.hu/03500/03580/00012/pdf/EPA03580_helikon_2018_4_435-451.pdf</p> <p>12. Ököltészet: <i>A ránk bízott kert</i>. Ököltészet – világirodalmi antológia, Prae, 2021. – önálló értelmezésre</p> <p>13-14. Az építés katarzisa – kortárs gyakorlatok: <i>HelloWood; Arts, Rediscovery, Traditional, Eclectic, Contemporary</i> http://epiteszforum.hu/a-taj-emlekezete-es-az-okokritikai-irodalom-hatarjelensegei</p>		
<p>Értékelés:</p> <p>Kötelező olvasmányokat és szakirodalmakat ellenőrző ZH + szóbeli vizsgabeszélgetés a szakirodalmak alapján</p>		

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvásásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	<p>Jártasság a témában és a szakirodalomban</p> <p>A megadott vizsgafeladatra koncentráció</p> <p>Az írásbeli vizsgadolgozat szövegstruktúrája</p>	Írásbeli vizsga	50%

10.5 Sze­miná­rium	Kreativitas, értelméző és kombinációs ké­pesség: hogyan tudja a hallgató a műveltségét és az invencióját az elemzésben kamatoztatni.	Sze­miná­riumi ak­ti­vi­tas, dolgozat + fé­lév­záró közös beszélgetés	50%
--------------------	--	---	-----

A kitöltés időpontja 2024.04.16.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.17.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje